

Dr. Gegus Ernő

(1921 – 2006)

Dr. Gegus Ernő címzetes egyetemi tanár, a kémiai tudományok doktora 1921. december 24-én született Budapesten. Szakmai és emberi értékekben rendkívül gazdag életpályájának első mérőföldkövét a vegyész-mérnöki oklevél jelentette, amelyet 1944 júniusában vett át a budapesti József Nádor Műszaki Egyetemen. Hosszú hadifogságot követően 1951 és 1958 között a Budapesti Műszaki Egyetem Általános Kémiai Tanszékén az akadémiai csoport tudományos munkatársaként műszeres analitikával és ezen belül optikai emissziós színeképelemzéssel foglalkozott Erdey László professzor mellett. Ebben az időszakban úttörő jelentőségű munkát végzett a hidridképzésen alapuló mintabeviteli eljárás és az Erdey-Kocsis-Gegus néven ismertté vált porlasztórendszer kidolgozásában.

1959-től 1974-ig a Vasipari Kutató Intézet Színeképelemző Laboratóriumát vezette. Kimagasló eredményeket ért el a lézer-mikroszíneképelemzés területén és alapvető szerepet játszott a vas- és acéletalonok gyártásához szükséges homogenitás- és elemanalitikai vizsgálatok, valamint a statisztikai kiértékelési eljárások kifejlesztésében. Nevéhez fűződik az oldatok elemanalitikai vizsgálatára kidolgozott fűrt-elektrodos módszer, amely lehetővé tette oldatok folyamatos bevitelét a szikraplazmába.

A *Jubiláló magyar acéletalonok* című cikkében lapunk olvasóit is tájékoztatta a nemzetközi együttműködésbe ágyazott hazai etalonfejlesztés és -gyártás fejlődéstörténetéről és helyzetéről (Anyagvizsgálók Lapja 1992/2.).

1974-től az 1986-ban törént nyugdíjba vonulásáig a Vesz-

prémi Vegyipari Egyetem Analitikai Kémiai Tanszékén Inczedy János professzor vezetése alatt tevékenykedő akadémiai kutatócsoport tagjaként folytatta kutatásait.

Munkásságának meghatározó részét képezte a régészeti leletek tanulmányozása, amelyek közül kiemelkedő jelentőségű az aquincumi orgona alkatrészeinek és a III. századi antoninianusoknak vizsgálata, valamint az alakfelismerő módszerek archeometriai alkalmazása. Munkatársaival több új dúsítási eljárást dolgozott ki, amelyek lehetővé tették többek között borok, felszíni vizek és az atomerőmű primer vízköre nyomelemtartalmának meghatározását.

Korszakváltás a hazai spektroszkópiában!? című helyzetelemző cikkében (Anyagvizsgálók Lapja 1991/3.), amelyben átfogó képet adott a hazai kutatók szerepvállalásáról a műszeres analitika rohamos, a mikroelektronika és a számítástechnika lehetőségeit hasznosító fejlődésében, végül így üzent:

„Abban a reményben könyvelhetjük el a vizsgált korszakváltás tényét, hogy spektroszkópusaink új generációja is kifejleszti és megtartja magában a haladás, a továbbfejlesztés készségét.”

Irodalmi munkásságát 95 referált folyóiratban megjelent közlemény, valamint a Canadian Journal of Spectroscopy és az ICP-Newsletter szerkesztőbizottsági tagsága fémjelzi. Maradandót alkotott az Emissziós Színeképelemzés című kétkötetes könyv társszerzőjeként, amely angol és orosz nyelven is megjelent és az MTA 1983-ban nívódíjjal tüntette ki.

Egyik alapítója és Török Tibor valamint Zimmer Károly professzorok mellett évtizedeken keresztül egyik motorja volt a hazai spektrokémiai szakembergárda összefogását és továbbképzését szolgáló, a GTE, az MKE és az OMBKE közös Színeképelemző Szakbizottságának, amelynek titkári és elnöki tisztét is betöltötte. Az MKE keretében 1994-ben életre hívott Spektrokémiai Társaság tagjai Gegus Ernő professzort örökös vezetőségi taggá választották.

Kiváló tudományszervezői és kutatói tevékenységét a Gépipari Tudományos Egyesület *Pattantyús-Á. Géza-díjjal*, a Magyar Kémikusok Egyesülete *Nárai-Szabó-díjjal*, míg a „színeképelemzők családját” reprezentáló Spektrokémiai Társaság a *Török Tibor-émlékremmel* ismerte el.

A 2006. augusztus 19-én bekövetkezett halálával a spektrokémiai szakterület egyik kimagasló személyisége távozott körünkből, akinek emléke valamennyiünk szívében tovább él.

Záray Gyula